

Breytt lög um félagsþjónustu sveitarfélaga (tóku gildi 1. október 2018)

I. kafli. Markmið og skilgreiningar.

Markmið.

■ 1. gr.

Markmið þessara laga er að aldraðir eigi vól á þeirri heilbrigðis- og félagslegu þjónustu sem þeir þurfa á að halda og að hún sé veitt á því þjónustustigi sem er eðlilegast miðað við þörf og ástand hins aldraða.

Einnig er markmið laganna að aldraðir geti, eins lengi og unnt er, búið við eðlilegt heimilislíf en að jafnframt sé tryggð nauðsynleg stofnanarþjónusta þegar hennar er þörf.

Við framkvæmd laganna skal þess gætt að aldraðir njóti jafnréttis á við aðra þjóðfélagsþegna og að sjálfsákvörðunarréttur þeirra sé virtur.

Skilgreiningar.

■ 2. gr.

Í lögum þessum er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

1. *Aldraður*: Sá sem náð hefur 67 ára aldri.

[2. *[Heimilismaður:]*¹⁾ Sá sem dvelur á stofnun skv. 1. tölul. 1. mgr. 14. gr. og sá sem dvelur lengur en sex mánuði undanfarandi tólf mánuði á stofnun skv. 2. tölul. 1. mgr. 14. gr. eða í hjúkrunarrými stofnunar sem er á föstum fjárlögum.]²⁾

[3.]³⁾ *Öldrunarmál*: Þau mál sem varða aldraða og eru undir yfirstjórn [ráðherra].³⁾ Til þeirra teljast þeir [þjónustubættir, aðrir en heilbrigðisþjónusta],⁴⁾ sem aldraðir eiga rétt á samkvæmt lögum þessum og Framkvæmdasjóður aldraðra.

[4.]²⁾ *[Færni- og heilsumat]*¹⁾ *aldraðra*: Faglegt, einstaklingsbundið mat á þörf fyrir [dvöl]¹⁾ á stofnun.

[5.]²⁾ *Starfssvæði [öldungaráðs]*:³⁾ Umdæmi heilsugæslustöðva ...⁶⁾ samkvæmt lögum um heilbrigðisþjónustu.

[6.]²⁾ *[Ráð heimilismanna:]*¹⁾ Kjörnir fulltrúar íbúa stofnunar mynda [ráð heimilismanna].¹⁾

¹⁾L. 28/2012, 1. gr. ²⁾L. 74/2002, 26. gr. ³⁾L. 162/2010, 21. gr. ⁴⁾L. 160/2007, 19. gr. ⁵⁾L. 37/2018, 19. gr. ⁶⁾L. 93/2002, 23. gr.

*[Öldungaráð.]*¹⁾

¹⁾L. 37/2018, 19. gr.

■ 6. gr.

Í hverju heilsugæsluumdæmi, sbr. lög um heilbrigðisþjónustu, skal starfa [öldungaráð].¹⁾ Sveitarfélög geta sameinast um [öldungaráð]¹⁾ sé það talið hagkvæmt.

Kostnaður af starfi [öldungaráðs]¹⁾ greiðist af sveitarfélögum á starfssvæði [þess]¹⁾ í hlutfalli við fjölda íbúa í hverju sveitarfélaganna.

¹⁾L. 37/2018, 19. gr.

■ 7. gr.

[Sveitarstjórnir í heilsugæsluumdæmi, sbr. lög um heilbrigðisþjónustu, skipa fimm fulltrúa í [öldungaráð]¹⁾ að loknum sveitarstjórnarkosningum. [Yfirlæknir heilsugæslu tilnefnir lækni með sérmenntun á sviði öldrunar- eða heimilislækninga og hjúkrunarforstjóri heilsugæslu tilnefnir hjúkrunarfræðing með þekkingu á öldrunarþjónustu.]²⁾ Sveitarstjórnir skipa án tilnefningar tvo fulltrúa sem hafa þekkingu á félagslegri þjónustu við aldraða. Skal annar þeirra vera félagsráðgjafi eða hafa hliðstæða menntun. Samtök eldri borgara á svæðinu tilnefna einn fulltrúa úr sínum röðum ...³⁾⁴⁾

Sveitarstjórnir velja [öldungaráðinu] ¹⁾ formann úr hópi [öldungaráðsmanna]. ¹⁾

¹⁾L. 37/2018, 19. gr. ²⁾L. 93/2002, 24. gr. ³⁾L. 29/2007, 1. gr. ⁴⁾L. 67/2001, 1. gr.

■ 8. gr.

[Öldungaráð] ¹⁾ skal hafa eftirtalin verkefni á starfssvæði sínu:

1. Að fylgjast með heilsufari og félagslegri velferð aldraðra og samhæfa þjónustu.
2. Að gera tillögur til sveitarstjórna um öldrunarþjónustu.
3. Að leitast við að tryggja að aldraðir fái þá þjónustu sem þeir þarfnast og kynna öldruðum þá kosti sem í boði eru.

4. ... ²⁾

[Öldungaráðið] ¹⁾ skal í störfum sínum hafa að leiðarljósi markmið laganna, sbr. 1. gr.

¹⁾L. 37/2018, 19. gr. ²⁾L. 29/2007, 2. gr.

■ 16. gr.

[[Áður en framkvæmdir hefjast við [dagdvöl] ¹⁾ fyrir aldraða skv. 3. tölul. 13. gr. eða stofnun fyrir aldraða skv. 14. gr. skal afla framkvæmda- og rekstrarleyfis [ráðherra] ²⁾ [sem fer með málefni Framkvæmdasjóðs aldraðra]. ³⁾ ⁴⁾ [Þegar um er að ræða stofnun fyrir aldraða skv. 2. tölul. 1. mgr. 14. gr. skal liggja fyrir leyfi [ráðherra] ²⁾ til reksturs heilbrigðisþjónustu á slíkum stofnunum, sbr. lög um heilbrigðisþjónustu, áður en framkvæmdaleyfi er gefið út.] ⁴⁾ Skulu umsóknir um framkvæmda- og rekstrarleyfi vera á sérstökum eyðublöðum ... ⁴⁾ Eyðublöðunum skulu fylgja sérstök skilmálablöð.] ⁵⁾

Áður en bygging þjónustuíbúða fyrir aldraða hefst skv. 4. tölul. 13. gr. ber að afla framkvæmdaleyfis hjá [ráðherra]. ²⁾ Sama á við um eldra húsnæði sem tekið er til slíkra nota. Gildir þetta jafnt um framkvæmdir á vegum sveitarfélaga og á frjálsum markaði. Enn fremur skal afla samþykkis [ráðuneytisins] ²⁾ á teikningum áður en framkvæmdir hefjast og skýra ráðuneytinu frá því hver muni bera ábyrgð á rekstri sameignar og sameiginlegrar þjónustu í húsnæðinu.

[Beiðni um framkvæmda- og rekstrarleyfi, sbr. 1. mgr., fyrir [dagdvöl] ¹⁾ eða stofnun fyrir aldraða skal fylgja umsögn og þarfagreining [öldungaráðs] ⁶⁾ á því starfssvæði þar sem stofnunin mun verða. Enn fremur skulu fylgja upplýsingar um verksvið stofnunar og staðsetningu, svo og upprættir af byggingum, lóð og umhverfi og afstöðu til nágrennis ásamt lýsingu á húsakynnum. Þá skal fylgja greinargerð um fjármögnun, eigendur og fjárhag þeirra og skýrsla um starfsáætlun, stjórn, starfsfólk, rekstrarfyrirkomulag og hve mörgum [heimilismönnum] ⁷⁾ stofnuninni er ætlað að sinna.] ⁵⁾

[Beiðni um framkvæmda- og rekstrarleyfi vegna meiri háttar breytinga á húsakynnum og starfsemi stofnunar fyrir aldraða skulu fylgja upplýsingar um staðsetningu, upprættir af byggingum, lóð og umhverfi og um afstöðu til nágrennis ásamt lýsingu á húsakynnum. Enn fremur skulu fylgja upplýsingar um það hvort breytingarnar hafi áhrif á umfang starfseminnar og hvort þær leiði til fjölgunar eða fækkunar [heimilismanna]. ⁷⁾ Þá skulu fylgja upplýsingar um fjármögnun breytinganna.] ⁵⁾

[Ráðherra veitir framkvæmda- og rekstrarleyfi ef stofnunin fullnægir heilbrigðiskröfum og ákvæðum þessara laga og ætla má að hún geti leyst verkefni sín á viðunandi hátt, sbr. og lög um heilbrigðisþjónustu.] ⁵⁾

¹⁾L. 28/2012, 2. gr. ²⁾L. 162/2010, 21. gr. ³⁾L. 135/2013, 5. gr. ⁴⁾L. 160/2007, 28. gr. ⁵⁾L. 38/2004, 4. gr. ⁶⁾L. 37/2018, 19. gr. ⁷⁾L. 28/2012, 1. gr.

■ 17. gr. ... ¹⁾

¹⁾L. 38/2004, 5. gr.

X. kafli. Þjónusta við aldraða.

■ [38. gr.]¹⁾

Sveitarstjórn skal stuðla að því að aldraðir geti búið við eðlilegt heimilislíf í umgengni við aðra svo lengi sem verða má. Jafnframt verði tryggð nauðsynleg stofnanarþjónusta þegar hennar er þörf.

[Í hverju sveitarfélagi, eða í sveitarfélögum sem eiga samstarf um öldrunarmál og þjónustu við aldraða, skal starfa formlegur samráðsvettvangur er nefnist öldungaráð, þar sem fjallað er um þjónustu við aldraða og framkvæmd og þróun öldrunarmála. Í öldungaráði skulu að lágmarki sitja þrjú fulltrúar kosnir af sveitarstjórn að loknum sveitarstjórnarkosningum og þrjú fulltrúar tilnefndir af félagi eldri borgara, auk eins fulltrúa frá heilsugæslunni. Eigi tvö eða fleiri sveitarfélög samstarf um öldrunarþjónustu skulu viðkomandi sveitarfélög og félög eldri borgara á þjónustusvæðinu koma sér saman um samsetningu öldungaráðs.]²⁾

¹⁾L. 34/1997, 9. gr. ²⁾L. 37/2018, 8. gr.

Eldri lög um málefni aldraðra – Þjónustuhópur aldraðra

Þjónustuhópur aldraðra.

■ **6. gr.** Í hverju heilsugæsluumdæmi, sbr. lög um heilbrigðisþjónustu, skal starfa þjónustuhópur aldraðra. Sveitarfélög geta sameinast um þjónustuhóp aldraðra sé það talið hagkvæmt.

Kostnaður af starfi þjónustuhóps aldraðra greiðist af sveitarfélögum á starfssvæði hans í hlutfalli við fjölda íbúa í hverju sveitarfélaganna.

■ **7. gr.** [Sveitarstjórnir í heilsugæsluumdæmi, sbr. lög um heilbrigðisþjónustu, skipa fimm fulltrúa í þjónustuhóp aldraðra að loknum sveitarstjórnarkosningum. [Yfirlæknir heilsugæslu tilnefnir lækni með sérmenntun á sviði öldrunar- eða heimilislækninga og hjúkrunarforstjóri heilsugæslu tilnefnir hjúkrunarfræðing með þekkingu á öldrunarþjónustu.]¹⁾ Sveitarstjórnir skipa án tilnefningar tvo fulltrúa sem hafa þekkingu á félagslegri þjónustu við aldraða. Skal annar þeirra vera félagsráðgjafi eða hafa hliðstæða menntun. Samtök eldri borgara á svæðinu tilnefna einn fulltrúa úr sínum röðum og sinnir hann öðrum verkefnum þjónustuhóps aldraðra en þeim sem kveðið er á um í 4. tölul. 8. gr.]²⁾

Sveitarstjórnir velja þjónustuhópnum formann úr hópi nefndarmanna.

¹⁾L. 93/2002, 24. gr. ²⁾L. 67/2001, 1. gr.

■ **8. gr.** Þjónustuhópur aldraðra skal hafa eftirtalin verkefni á starfssvæði sínu:

1. Að fylgjast með heilsufari og félagslegri velferð aldraðra og samhæfa þjónustu.

2. Að gera tillögur til sveitarstjórna um öldrunarþjónustu.

3. Að leitast við að tryggja að aldraðir fái þá þjónustu sem þeir þarfnast og kynna öldruðum þá kosti sem í boði eru.

4. Að meta vistunarþörf aldraðra, sbr. 14. og 15. gr.

Þjónustuhópurinn skal í störfum sínum hafa að leiðarljósi markmið laganna, sbr. 1. gr.